

В. В. Мороз,

кандидат наук з державного управління, доцент,
завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В УПРАВЛІННІ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ

У статті досліджено участь громадськості в публічному управлінні водними ресурсами, що є важливим аспектом для сталого розвитку та екологічної стабільності. Розкрито важливість залучення громадян до процесів водного управління, оскільки це дозволяє не лише підвищити екологічну свідомість, але й забезпечити ефективний контроль за використанням водних ресурсів. Встановлено, що в європейських країнах така участь активно реалізується через нормативно-правові механізми, що сприяють прозорості. Одним із основних інструментів є Директива Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС, яка передбачає розробку планів управління річковими басейнами з активною участю громадськості. Встановлено, що для успішної імплементації цих заходів необхідно гарантувати належну інформованість користувачів водних ресурсів та можливість впливати на ухвалення рішень на всіх етапах їх розробки. Розкрито важливість публічних консультацій, які дозволяють громадянам активно брати участь у процесах управління та підвищують ефективність водної політики. Акцентовано увагу на правових механізмах, що забезпечують участь громадськості в управлінні водними ресурсами в європейських країнах, зокрема в Німеччині, Польщі, Італії та Іспанії. Встановлено, що в Німеччині громадяни можуть брати участь через публічні обговорення та подання коментарів до важливих документів, що стосуються водних планів. Підкреслено, що така участь сприяє підвищенню прозорості та підзвітності процесу водного управління, що дозволяє уникати негативних наслідків для екосистем та громади. Аналізуючи польське законодавство, встановлено, що громадські консультації та доступ до інформації є основними чинниками, які сприяють активній участі громадськості в управлінні водними ресурсами. В Італії, згідно з Кодексом про навколишнє середовище, участь громадськості також забезпечується через публічні консультації, що сприяє формуванню більш ефективних рішень у галузі водокористування. Розкрито механізми залучення громадськості до управління водними ресурсами в Іспанії, де відповідні законодавчі акти забезпечують прозорість і доступ до інформації. Встановлено, що в Україні законодавство гарантує участь громадян у процесах моніторингу та управління водними ресурсами. Такий підхід сприяє більш ефективному контролю за використанням водних ресурсів, забезпечує збалансовані підходи до їх охорони та створює умови для підтримки екологічної рівноваги на довгострокову перспективу.

Ключові слова: громадськість, публічне управління, управління водними ресурсами, сталий розвиток, публічні консультації, прозорість, водні ресурси.

Постановка проблеми. Публічне управління водними ресурсами є однією з основних складових сталого розвитку, оскільки водні ресурси безпосередньо впливають на життєдіяльність населення та підтримання екологічної рівноваги. Водночас ефективність такого управління значною мірою залежить від активної участі громадськості, що не лише сприяє підвищенню рівня екологічної обізнаності, але й забезпечує належний контроль за використанням водних ресурсів.

Тому дослідження особливостей залучення громадян до цих процесів є надзвичайно важливим для забезпечення сталого використання водних ресурсів та їх охорони в майбутньому.

Аналіз сучасних досліджень та публікацій виявляє, що питання участі громадськості в публічному управлінні водними ресурсами вітчизняною наукою майже не розглядалися. Однак окремі аспекти цього питання були висвітлені в низці праць, що дозволяє збудувати певну

базу для подальшого розгляду. Зокрема, Іголкін С. та Нестеренко Г. наголошують на тому, що пріоритетом державної політики в сфері охорони навколишнього середовища має бути раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, а також підвищення рівня зацікавленості громадськості та її інформаційної обізнаності в питаннях охорони довкілля. У їхньому дослідженні чітко підкреслюється, що участь громадськості у розробці державної екологічної політики, визначенні шляхів управління та захисту навколишнього середовища є вирішальним чинником і має значний вплив на формування державної політики [1, с. 149]. Крім того, Буцьких Д. зауважує, що чинні адміністративно-правові засоби, закріплені в законодавстві, не забезпечують належного публічного контролю за дотриманням вимог водного законодавства та раціональним використанням водних ресурсів. З цього випливає проблема відсутності офіційно закріпленого порядку здійснення громадського екологічного контролю, що, зі свого боку, знижує ефективність управління водними ресурсами в Україні [2, с. 207]. У зв'язку з цим, важливо звернути увагу на висновки Хільчевського В., який підкреслює значення сталого управління водними ресурсами як важливої складової соціальної сталості, при чому стверджує, що сталий розвиток водних ресурсів забезпечує рівний доступ для всіх громадян до адекватних та доступних послуг водопостачання, що є необхідними для задоволення потреб в охороні здоров'я та життєзабезпеченні. Водночас, він наголошує на важливості активної участі громадян та спільнот у процесі управління водними ресурсами та прийнятті рішень, що підтверджує важливість їхнього залучення до цих процесів [3, с. 6]. Таким чином, ефективне публічне управління водними ресурсами неможливе без належної участі громадськості в його здійсненні.

Метою статті є дослідження участі громадськості в публічному управлінні водними ресурсами.

Виклад основного матеріалу. Дослідження участі громадськості в публічному управлінні водними ресурсами є важливим аспектом сталого розвитку, оскільки ефективне управління водою має вирішальне значення для збереження природних екосистем та забезпечення соціально-економічної стабільності. У європейських країнах громадськість активно залучена до процесів публічного управління водними

ресурсами, що дозволяє не лише підвищити рівень екологічної свідомості, але й забезпечити ефективний контроль за їх використанням.

Для ефективного залучення громадськості в ці процеси важливо розглянути відповідні нормативно-правові механізми, які забезпечують інклюзивність та прозорість. Так, Директива Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок заходів Співтовариства в галузі водної політики [4] є основним інструментом інтегрованого публічного управління водними ресурсами в межах. Ця директива передбачає розробку та оновлення планів управління річковими басейнами, які повинні супроводжуватися активною участю громадськості. Саме участь громадян та інших зацікавлених сторін у цих процесах є критично важливою для забезпечення успішної імплементації директиви. Тому для ефективної реалізації цих заходів необхідно гарантувати належну інформованість користувачів водних ресурсів щодо запропонованих інструментів та надати їм можливість впливати на ухвалення рішень на всіх етапах їх розробки. У цьому контексті, Стаття 14 директиви акцентує увагу на важливості публічних консультацій та наданні громадськості доступу до інформації про графік розробки планів, а також про проведення оглядів основних проблем управління водними ресурсами. Такий підхід не тільки сприяє підвищенню рівня обізнаності громадян, а й дозволяє залучити їх до процесу ухвалення рішень, що сприяє підвищенню відповідальності та ефективності водної політики. Поряд з тим, забезпечення участі громадськості в управлінні водними ресурсами має важливе значення для сталого використання цих ресурсів і збереження екологічної рівноваги на довгострокову перспективу.

Таке залучення громадян дозволяє створити умови для формування більш обґрунтованих рішень щодо публічного управління водними ресурсами. Крім того, це сприяє розвитку ефективних механізмів зворотного зв'язку між державними органами та громадськістю, що дозволяє оперативно враховувати потреби та інтереси різних соціальних груп. Громадська участь також допомагає підвищити рівень довіри до водної політики, оскільки процес ухвалення рішень стає більш прозорим. Вона забезпечує виявлення потенційних проблем на ранніх етапах планування, що дозволяє уникнути негативних наслідків для екосистем та громади в цілому.

Аналізуючи участь громадськості в публічному управлінні водними ресурсами європейських країн, варто детальніше розглянути відповідні правові механізми, які забезпечують таку участь.

Так, згідно з положенням §45i «Beteiligung der Öffentlichkeit» Закону про водні ресурси Німеччини (Wasserhaushaltsgesetz) [5], громадяни мають право брати участь у процесах управління водними ресурсами через публічні обговорення та надання коментарів до ключових документів, що стосуються водних планів та програм. Це положення передбачає, що відповідальні органи публікують резюме проекти важливих документів, таких як оцінки стану водних ресурсів, цілі, яких планується досягти, а також програми моніторингу і заходи щодо поліпшення стану водних ресурсів. Після публікації громадянам надається шість місяців для подання зауважень або коментарів у письмовій чи електронній формі, що дозволяє забезпечити активну участь зацікавлених сторін у процесі ухвалення рішень. Крім того, зазначене положення є частиною стратегічної екологічної оцінки, що передбачає оцінку впливу запропонованих заходів на довкілля, тим самим підвищуючи прозорість і підзвітність процесу управління водними ресурсами. Важливо зазначити, що відповідно до §45i також передбачено обов'язкове оприлюднення документів, що стосуються виключної економічної зони та континентального шельфу Німеччини, у Федеральному офіційному віснику, що забезпечує додаткову відкритість і доступ громадськості до важливих відомостей.

З огляду на зазначене, варто підкреслити, що одним з основних чинників, які впливають на ефективність участі громадськості в публічному управлінні водними ресурсами, є доступність та відкритість інформації, що визначається Законом про водні ресурси Німеччини [5]. Публікація проектів ключових документів, таких як оцінки стану водних ресурсів та програми моніторингу, дозволяє громадянам отримувати достовірну та актуальну інформацію, що сприяє прозорості в процесах ухвалення рішень. Таке підвищення прозорості підсилює довіру громадськості до органів, що здійснюють управління водними ресурсами. Водночас встановлення чітких термінів для подання зауважень дає громадянам можливість активно долучатися до процесу прийняття рішень, забезпечуючи реальну зворотну реакцію.

Окрім того, стратегічна екологічна оцінка, яка є важливою частиною цього процесу, суттєво впливає на підвищення ефективності водної політики. Оцінка впливу запропонованих заходів на довкілля не лише надає можливість громадянам висловлювати свою думку щодо екологічних наслідків, а й сприяє формуванню пріоритетів для поліпшення стану водних ресурсів. Це, зі свого боку, підвищує рівень участі громадськості в процесах самоорганізації, створюючи міцне підґрунтя для колективного прийняття рішень, що сприяє ефективному впровадженню заходів з охорони водних ресурсів.

Також важливим аспектом для активного залучення громадськості до процесів самоорганізації є комунікація через доступні канали, зокрема електронні ресурси. Так, згідно з §45i, громадяни мають можливість подавати свої зауваження в письмовій або електронній формі, що є важливим інструментом у сучасних умовах. Це дає можливість навіть віддаленим регіонам активно впливати на ухвалення рішень, що сприяє врахуванню думки громадськості на всіх етапах розробки водних планів. Врахування цих думок не лише сприяє підвищенню екологічної свідомості населення, а й забезпечує сталий розвиток водного управління, що відповідає інтересам та потребам широкої громадськості.

Участь громадськості в публічному управлінні водними ресурсами в Польщі забезпечується через механізми громадських консультацій та доступу до інформації, що регулюються положеннями Закону про водне право (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 lipca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo wodne) [6]. Згідно з цим законодавством, Міністр, відповідальний за водне господарство, зобов'язаний розробляти програми дій та охорони водних ресурсів, забезпечуючи участь громадськості відповідно до вимог Закону від 3 жовтня 2008 року про доступ до інформації про навколишнє середовище (Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) [7] (це законодавче положення гарантує участь громадян у процесах захисту водних ресурсів та оцінці впливу запропонованих заходів на довкілля).

Процес підготовки та оновлення планів управління водними ресурсами, включаючи

програми протидії наслідкам посухи та управління ризиками повеней, надає громадськості можливість висловлювати свої зауваження та пропозиції. Така практика сприяє не лише прозорості ухвалення рішень, а й підвищенню ефективності водної політики держави. Крім того, участь громадськості у розробці планів управління водними ресурсами стимулює формування більш збалансованих та стійких підходів до їх використання, що відповідає вимогам стійкого розвитку.

Забезпечення відкритості в процесах управління водними ресурсами також передбачає обов'язок державних органів, зокрема установи «Води Польські» (Wody Polskie), надавати громадськості доступ до матеріалів, що використовуються для розробки планів управління водними ресурсами. Це дозволяє зацікавленим сторонам ознайомитися з джерелами інформації та аналітичними даними, що підвищує довіру до ухвалюваних рішень. Оприлюднення проектів планів щонайменше за рік до їх впровадження дає змогу всім зацікавленим особам брати активну участь у процесах ухвалення рішень, що відповідає принципам демократичного врядування та стійкого управління природними ресурсами.

У контексті зазначеного вище, підкреслимо, що згідно з польським законодавством, основними чинниками, що сприяють ефективній участі громадськості в управлінні водними ресурсами, є доступ до інформації та прозорість процесів ухвалення рішень. Завдяки механізмам громадських консультацій та обов'язку публікації проектів планів за рік до їх впровадження, громадяни мають змогу активно впливати на стратегії охорони водних ресурсів, висловлюючи свої зауваження і пропозиції. Це забезпечує більш збалансовані та стійкі підходи до використання водних ресурсів, що відповідає принципам стійкого розвитку. Водночас для задіяння громадськості в процесах самоорганізації важливо не лише забезпечити доступ до інформації, але й створити платформи для активної взаємодії через електронні ресурси та публічні консультації, що дозволяють громадянам з різних регіонів ефективно долучатися до ухвалення рішень, підвищуючи тим самим рівень довіри та підтримки водної політики.

В Італії управління водними ресурсами регулюється Законодавчим декретом № 152 від 3 квітня 2006 року (DECRETO LEGISLATIVO 3 aprile 2006, n. 152) [8], який є частиною

«Кодексу про навколишнє середовище». Цей декрет визначає ключові принципи участі громадськості у процесах управління водними ресурсами, зокрема через публічні консультації та доступ до інформації. Так, згідно зі статтею 122, регіони зобов'язані забезпечити активну участь зацікавлених сторін у розробці, перегляді та оновленні Планів захисту водних ресурсів, що включає публікацію проектів та можливість для громадськості подавати зауваження і пропозиції. Це сприяє формуванню більш прозорих і ефективних рішень у галузі водокористування. Натомість стаття 162 зобов'язує управителів водних сервісів інформувати користувачів про надані послуги, забезпечуючи відкритість у використанні технологій та наданні водних ресурсів. Таке інформування сприяє поширенню культури водокористування серед громадян, підвищуючи рівень обізнаності про стан водних ресурсів та технології їх обробки. Крім того, стаття 163 передбачає укладання угод між різними органами влади та асоціаціями для спільного управління водними територіями, що має важливе значення для збереження водних ресурсів, з одночасним врахуванням прав громадян на використання цих територій. Це дозволяє більш ефективно використовувати територіальні ресурси та забезпечує баланс інтересів усіх учасників процесу.

Потрібно зазначити, що в Італії ключовими чинниками впливу на громадськість у процесах управління водними ресурсами є активна участь зацікавлених сторін через публічні консультації та доступ до інформації, що регулюється статтями 122, 162 і 163 Законодавчого декрету № 152 від 3 квітня 2006 року [8]. Відкритість у розробці і перегляді Планів захисту водних ресурсів забезпечує громадянам можливість впливати на ухвалення рішень, що дозволяє зробити процеси водокористування більш прозорими та ефективними. Зокрема, публікація проектів планів дає можливість громадськості надавати зауваження і пропозиції, що сприяє формуванню збалансованих підходів до охорони водних ресурсів. Доступність інформації про надані водні послуги та технології, а також укладання угод для спільного управління водними територіями сприяють підвищенню культури водокористування та забезпеченню стійкого використання водних ресурсів.

Щоб ефективно задіяти громадськість у процесах самоорганізації та публічному управлінні водними ресурсами, важливо забезпечити від-

критість на всіх етапах планування та реалізації водної політики. Це включає публікацію ключових документів, доступність аналітичних даних та результатів оцінок, а також надання громадянам можливості брати активну участь у процесах ухвалення рішень. Крім того, інтеграція громадськості в управлінні водними територіями через укладання угод з місцевими органами влади та асоціаціями дозволяє враховувати права громадян на використання природних ресурсів, що посилює ефективність і стійкість управлінських рішень.

Управління водними ресурсами в Іспанії регулюється положеннями Закону про води («Ley de Aguas») [9], який також містить норми, що визначають участь громадськості в цьому процесі. Це законодавство забезпечує механізми залучення громадян та їхніх об'єднань до процесів планування, контролю та прийняття рішень щодо використання водних ресурсів, сприяючи прозорості та ефективності водної політики. Одним із основних інструментів для реалізації громадської участі є створення водних конфедерацій (Confederaciones Hidrográficas), що закріплено в статті 14, яка визначає їх функції та обов'язки щодо управління водними ресурсами на рівні річкових басейнів. Ці органи координують дії зацікавлених сторін, а також забезпечують участь громадськості у прийнятті рішень, що дозволяє врахувати думки громадян під час розробки та реалізації водної політики. Крім того, стаття 80, що належить до розділу гідрологічного планування, встановлює вимогу до відкритості процесів планування, зокрема забезпечення громадськості доступом до інформації про водні ресурси та можливістю подання зауважень і пропозицій до проектів планів управління водними ресурсами. Такий підхід сприяє демократизації управлінських процесів та забезпечує підвищення відповідальності державних органів перед суспільством. Натомість стаття 92 розділу, що стосується захисту вод та екосистем, забезпечує механізми громадського контролю, дозволяючи громадянам брати участь у моніторингу якості води та контролі за дотриманням екологічних норм, що підвищує ефективність охорони водних ресурсів і сприяє залученню громадськості до відповідального використання водних екосистем.

Отже, чинниками, що найбільше впливають на громадськість у процесах публічного управління водними ресурсами, є відкритість інформації, активне залучення до планування та кон-

троль за виконанням екологічних норм. Завдяки забезпеченню прозорості в процесах гідрологічного планування громадяни отримують доступ до важливої інформації про водні ресурси, а також можливість подавати зауваження до проектів управлінських планів. Це створює ефективний механізм для активної участі громадськості, що дозволяє їй брати участь у прийнятті рішень, підвищуючи відповідальність органів влади та сприяючи демократизації водної політики. Також забезпечення громадського контролю над захистом водних ресурсів і екосистем стимулює залучення громадян до процесів охорони водних ресурсів і більш відповідального використання водних екосистем.

Для ефективного задіяння громадськості в процесах самоорганізації важливо забезпечити її участь на всіх етапах управління водними ресурсами, починаючи з планування і закінчуючи контролем за виконанням екологічних стандартів. Водні конфедерації повинні не тільки координувати дії державних органів, але й активно залучати громадські організації та місцеві спільноти до прийняття рішень. Це дозволяє не лише забезпечити більшу ефективність управління, а й стимулює громадян до відповідального ставлення до використання водних ресурсів, що є основою для сталого розвитку та охорони навколишнього середовища.

Що стосується України, то участь громадськості регламентується статтею 11 Водного кодексу України [10], яка визначає права громадян, їх об'єднань та інших громадських формувань у процесах використання та охорони водних ресурсів. Зокрема, громадяни мають право брати участь у розгляді питань, що стосуються використання вод і відтворення водних ресурсів на рівні місцевих рад та державних органів. Вони можуть також виконувати роботи щодо охорони водних ресурсів за погодженням з відповідними органами, а також брати участь у перевітках виконання водоохоронних правил, вносячи свої пропозиції з цих питань.

Крім того, громадськість має можливість здійснювати контроль за використанням вод та брати участь у підготовці планів управління річковими басейнами та ризиками затоплення, сприяючи їх виконанню. Важливою частиною є право на отримання інформації про стан водних об'єктів, джерела їх забруднення та плани з охорони вод, а також можливість подавати позови щодо відшкодування збитків, заподіяних забрудненням вод.

Щодо громадського контролю, то згідно зі статтею 20 Водного кодексу України [10], громадський контроль за використанням вод та охороною водних ресурсів здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля. Повноваження цих інспекторів визначаються спеціальним положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що відповідає за формування державної політики у сфері охорони навколишнього середовища.

В Україні центральним органом виконавчої влади, що відповідає за здійснення державної політики у галузі водного господарства, а також за управління, використання та відтворення водних ресурсів є Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство) [11].

Слід зазначити, що при Державному агентстві водних ресурсів України функціонує громадська рада, яка є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, створеним з метою сприяння участі громадськості в реалізації державної політики щодо розвитку водного господарства, гідротехнічної меліорації земель, а також управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів. Основними завданнями громадської ради при Держводагентстві є: забезпечення реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами у сфері водного господарства та гідротехнічної меліорації земель; сприяння врахуванню громадської думки при реалізації державної політики у цій галузі; залучення зацікавлених сторін до консультацій з громадськістю та моніторингу результатів політики; проведення громадського моніторингу діяльності Держводагентства відповідно до законодавства; підготовка експертних пропозицій, висновків та аналітичних матеріалів з питань водного господарства та гідротехнічної меліорації земель [12].

Таким чином, зауважимо, що одними з найбільш дієвих чинників впливу на громадськість у процесах публічного управління водними ресурсами в Україні є права, визначені статтями 11 та 20 Водного кодексу України. Ці права надають громадянам та їх об'єднанням можливість брати участь у розгляді питань щодо використання та охорони водних ресурсів на місцевому та державному рівнях, а також здійснювати контроль за дотриманням водоохоронних правил. За таких умов громадяни не лише отримують доступ до інформації про стан водних об'єктів, джерела забруднення та плани

охорони вод, але й можуть подавати пропозиції чи позови щодо відшкодування збитків, заподіяних забрудненням вод.

Цей механізм громадського контролю здійснюється через інститут громадських інспекторів з охорони довкілля, а також через участь у підготовці планів управління річковими басейнами та ризиками затоплення. Однак для того, щоб громадськість могла ефективно впливати на процеси управління водними ресурсами, необхідно забезпечити її активне залучення на всіх етапах цього управління. Це можна досягти, зокрема, через механізми громадських рад, таких як громадська рада при Державному агентстві водних ресурсів України. Ця рада сприяє врахуванню громадської думки під час реалізації політики водного господарства та гідротехнічної меліорації земель, а також проводить громадський моніторинг діяльності Держводагентства.

Так, залучення зацікавлених сторін до консультацій, підготовки експертних пропозицій та моніторингу результатів державної політики забезпечує активну участь громадян у процесах управління водними ресурсами. Це, зі свого боку, сприяє сталому розвитку водного господарства та збереженню екологічної рівноваги, що є важливим кроком до досягнення загальної мети – ефективного використання та охорони водних ресурсів.

Висновки і пропозиції. За результатами проведених досліджень, констатуємо, що участь громадськості в публічному управлінні водними ресурсами є важливою для забезпечення сталого використання природних ресурсів та збереження екологічної рівноваги. Вивчення досвіду європейських країн, зокрема Німеччини, Польщі, Італії та Іспанії, показує, що прозорість процесів ухвалення рішень та доступ до інформації забезпечують ефективну взаємодію громадян з органами влади, що сприяє більш обґрунтованим підходам до водокористування. Зі свого боку, залучення громадськості через публічні консультації, електронні ресурси та стратегічні екологічні оцінки дає змогу виявляти потенційні проблеми на ранніх етапах і формувати рішення, які відповідають потребам різних соціальних груп. Тому активна участь громадян у водному управлінні підвищує рівень екологічної свідомості, довіри до водної політики та забезпечує сталий розвиток водних ресурсів на довгострокову перспективу.

Список використаної літератури:

1. Іголкін С. М., Нестеренко Г. П. Участь громадськості у прийнятті державних рішень, захист навколишнього природного середовища та демократія. Ефективність державного управління. 2021. № 63. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/87/84>
2. Буцьких Д. Місце та роль публічного контролю в механізмі адміністративно-правового забезпечення охорони вод та відтворення водних ресурсів. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 4(114). С. 203-208.
3. Хільчевський В. К. Водна політика: світові тенденції, стан в Україні. Гідрологія, гідрохімія і гідро екологія. 2023. № 4(70). С. 6-22.
4. Директива Європейського Парламенту і Ради 2000/60/ЄС від 23 жовтня 2000 року про встановлення рамок заходів Співтовариства в галузі водної політики: Європарламент, Рада ЄС; Директива, Міжнародний документ, Інформація [...] від 23.10.2000 № 2000/60/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_962#Text
5. Wasserhaushaltsgesetz (Gesetz zur Ordnung des Wasserhaushalts). URL: <https://dejure.org/gesetze/WHG>
6. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 lipca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo wodne. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001087>
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20081991227>
8. DECRETO LEGISLATIVO 3 aprile 2006, n. 152. URL: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:2006-04-03;152>
9. Real Decreto Legislativo 1/2001, de 20 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Aguas. URL: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2001-14276>
10. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 20.08.2014 № 393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393-2014-%D0%BF#Text>
12. Положення про громадську раду при Державному агентстві водних ресурсів України: Наказ Державного агентства водних ресурсів України від 15.01.2020 № 34 (зі змінами). URL: <https://davr.gov.ua/polozhennya-pro-gromadsku-radu-pri-derzhvodagentstvi>

Moroz V. V. PUBLIC PARTICIPATION IN WATER RESOURCES MANAGEMENT

The article examines public participation in water resources management, which is an important aspect for sustainable development and environmental stability. The importance of involving citizens in water management processes is revealed, since this allows not only to raise environmental awareness, but also to ensure effective control over the use of water resources. It has been established that in European countries such participation is actively implemented through regulatory mechanisms that promote transparency. One of the main instruments is Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council, which provides for the development of river basin management plans with active public participation. It has been established that for the successful implementation of these measures it is necessary to guarantee proper information of water resource users and the opportunity to influence decision-making at all stages of their development. The importance of public consultations, which allow citizens to actively participate in management processes and increase the effectiveness of water policy, is revealed. Attention is focused on legal mechanisms that ensure public participation in water resources management in European countries, in particular in Germany, Poland, Italy and Spain. It is established that in Germany citizens can participate through public discussions and submission of comments to important documents related to water plans. It is emphasized that such participation contributes to increasing the transparency and accountability of the water management process, which allows avoiding negative consequences for ecosystems and the community. Analyzing Polish legislation, it is established that public consultations and access to information are the main factors that contribute to active public participation in water resources management. In Italy, according to the Environmental Code, public participation is also ensured through public consultations, which contributes to the formation of more effective decisions in the field of water use. The mechanisms of public involvement in water resources management in Spain are revealed, where the relevant legislative acts ensure transparency and access to information. It is established that in Ukraine the legislation guarantees the participation of citizens in the processes of monitoring and management of water resources. This approach contributes to more effective control over the use of water resources, provides balanced approaches to their protection and creates conditions for maintaining ecological balance in the long term.

Key words: public, public administration, water resources management, sustainable development, public consultations, transparency, water resources.